

จัดการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม

พุทธบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่
เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคมยุคไทยแลนด์ 4.0

Buddhist Integration and Modern Science
for Developing the Mind and Society of Thailand 4.0

วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เลขที่ ๔๖๔ หมู่ ๓ ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง
จังหวัดน่าน ๕๕๐๐๐ โทร.๐๕๔-๖๐๑๐๖๓

การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 1

วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

พุทธบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่
เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคมยุคไทยแลนด์ 4.0

Buddhist Integration and Modern Science
for Developing the Mind and Society of Thailand 4.0

การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 1

Buddhist Integration and Modern Science for Developing the Mind
and Society of Thailand 4.0

วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ที่ปรึกษา	พระราชวรเมธี, ดร.	รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
	พระราชคุณากรณ์	เจ้าคณะจังหวัดน่าน
	พระราชศาสนาภิบาล	รองเจ้าคณะจังหวัดน่าน
	พระสุนทรมุณี	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครน่าน
	ว่าที่ร้อยตรีสมเดช อภิขยกุล ที่ปรึกษาวิทยาลัยสงฆ์นครน่าน	
คณะกรรมการ	พระราชปริยัติกวี, ศ.ดร.	ประธานคณะกรรมการ
	พระราชวรมุณี, ดร.	รองประธานคณะกรรมการ
	รศ.ดร.สุรพล สุธะพรหม	รองประธานคณะกรรมการ
	พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ	รองประธานคณะกรรมการ
	พระสุธีรัตนบัณฑิต, ดร.	คณะกรรมการ
	พระครูโสภณปริยัติสุธี, รศ.ดร.	คณะกรรมการ
	ศาสตราจารย์ ดร.วัชร งามจิตระเจริญ	คณะกรรมการ
	ศาสตราจารย์ ดร.จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์	คณะกรรมการ
	รองศาสตราจารย์ ดร.ปรุฑม บัญศรีตัน	คณะกรรมการ
	รองศาสตราจารย์ ดร.กุหลาบ รัตนสังธรรม	คณะกรรมการ
	รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย พลเมืองดี	คณะกรรมการ
	พระชยานันท์หมณี, ผศ.ดร.	กรรมการและเลขานุการ
	พระครูปลัดวัชรพงษ์ วชิรปญโญ, ดร.	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
	อาจารย์ ดร.วรปรัชญ์ คำพงษ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
	อาจารย์ ดร.ชำนาญ เกิดช่อ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

แบบปก-รูปเล่ม : นายศุภกริช เชื้อนเพชร

พิมพ์เมื่อ : กันยายน 2560

จำนวนพิมพ์ : 200 เล่ม

จัดพิมพ์ในงาน : การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 1

วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

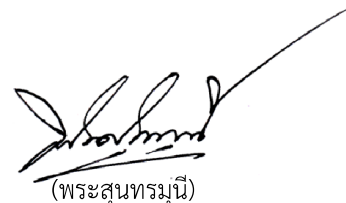
ประจำปี 2560

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์น่านออฟเซต ตำบลในเวียง อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

คำนำ

การประชุมวิชาการระดับชาติที่มีรายงานสืบเนื่องจากการประชุม (Proceeding) ครั้งที่ ๑ วิทยาลัยสงฆ์ นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ร่วมกับภาคีเครือข่ายที่มีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา พัฒนาสังคม ประกอบด้วย สถาบันวิจัย พุทธศาสตร์ มจร สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กรมการแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัดน่าน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านน่าน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศูนย์จังหวัดน่าน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ วิทยาลัยน่าน และวิทยาลัยชุมชนน่าน ภายใต้หัวข้อเรื่อง “พุทธบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคมยุคไทยแลนด์ ๔.๐” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยสู่สาธารณะด้วยการตีพิมพ์ทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ เป็นเวทีสาธารณะเสนอแนะผลงานวิชาการในประเด็นที่เกี่ยวกับพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้เกิดกับทุกภาคส่วนของสังคม

ขออนุโมทนาในวิริยะอุตสาหะของผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ของวิทยาลัยสงฆ์นครน่าน และคณะผู้บริหาร คณาจารย์วิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและองค์กรภาคีเครือข่ายในการร่วมด้วยช่วยกันจัดงานและนำเสนอผลงานทางวิชาการในรูปแบบต่างๆ อันจะเป็นคุณูปการต่อศึกษาพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การประชุมวิชาการระดับชาติในครั้งนี้ จะอำนวยประโยชน์คณาจารย์ บุคลากรในมหาวิทยาลัย และนักวิชาการในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ อย่างยั่งยืนสืบไป

(พระสุนทรธรรมา)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครน่าน เฉลิมพระเกียรติฯ

❖ สารบัญ ❖

เรื่อง	หน้า
ถ้อยแถลงประธานคณะกรรมการ	1
คำนำ	4
ประวัติวิทยาลัยสงฆ์นครน่าน เฉลิมพระเกียรติฯ	4
โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 1	6
กำหนดการโครงการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 1	11
รายชื่อบทความที่ได้รับคัดเลือกนำเสนอ Oral Presentation/ Present Poster	14
คำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความวิชาการ (Peer Review)	288
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเอกสารประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 1	299

วิถีชีวิตกับความเชื่อภูมิปัญญาปลาไหลของชุมชนทุ่งกุลา Lifestyle and Belief about Eel Fish of Thung Kula Community

มณฑิรา สะแกทอง
อิสรพงษ์ ไกรสินธุ์
สมคิด สุขจิต
วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช

บทคัดย่อ

เมื่ออย่างเข้าฤดูฝน ธรรมชาติกับภูมิปัญญาด้านระบบนิเวศที่อยู่อาศัยของปลาไหลนา ในฤดูฝนปลาไหลนาชอบอาศัยอยู่ตามแหล่งน้ำตามธรรมชาติตามท้องทุ่งนา ป่าทามมูล บ่อขุดตักปลา ฤดูแล้งจะขุดรูไว้เป็นที่หลบอาศัยตามท้องทุ่งนา บ่อขุดตักปลา ดินที่ปลาไหลนาชอบทำรูไว้เป็นที่หลบอาศัยเป็นดินร่วนปนทราย ที่ชาวบ้านเรียกว่า ดินสมอง ดินตากหรือดินขี้เียน เพราะเป็นดินที่มีคุณสมบัติอุ้มน้ำได้ดี แม้ในฤดูแล้งรูของปลาไหลนายังมีน้ำหล่อเลี้ยงให้มีความชื้นตลอดฤดูแล้ง เมื่อถึงฤดูฝนถัดไปปลาไหลนาสามารถออกมาจากรูเพื่อหาอาหารและแพร่ขยายพันธุ์ต่อไปในการจับปลาไหล คนทุ่งกุลาร้องไห้มีกลวิธีดักจับปลาไหลนาหลายวิธี ได้แก่ ดักด้วยเบ็ดขุดด้วยเสียม ดักด้วยลันหรืออู้จู้ และแทงด้วยส้อม ในโภชนาการด้านอาหารที่ปรุงจากปลาไหลนา ยังสามารถนำมาประกอบอาหารได้หลายประเภททั้งปิ้งย่าง ต้ม แกง ผัด และทอด แต่รายการอาหารที่เป็นที่นิยมรับประทาน ได้แก่ ผัดเผ็ดและต้มเปรตปลาไหลนาซึ่งจะส่งผลเกี่ยวกับเชื่อเกี่ยวกับปลาไหลนา ชาวบ้านเชื่อว่าผู้ที่เป้นโรคเกี่ยวกับเลือด รับประทานเนื้อปลาไหลนา และมีความเชื่อว่าคนที่เลี้ยงปลาไหลเผือกไว้ในบ้านจะทำให้ทำมาหากินค้าขึ้น ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บมารบกวน

คำสำคัญ : วิถีชีวิต, ความเชื่อ, ภูมิปัญญา

Abstract

When it rains in the rainy season. Nature and ecology of habitat of eel fish in the rainy season, waters like to live in natural water sources in the fields, forests, lakes, ponds, ponds, dug fish, drowning, digging holes for shelter in the fields. Holes are sheltered sandy loam. The villagers called soil, soil, dirt or soil. Because it has good water absorption. Even in the dry season, the eel of the eel still has moist moisture throughout the dry season. At the next rainy season, the fish can come out of the hole to find food and crabs to propagate. Thung Kula Rong Hai people have many strategies to catch fish in the way. Trapped by a lion or a lion and stabbed with a fork In food nutrition, cooked from eels. There are many types of cooking, including grilling, boiling, currying and frying, but the popular dishes are spicy and salty fish. This will affect the belief in the eel. Villagers believe that people with blood disease. Should ban (eat) fish meat. And it is believed that people who feed the turtle in the home will make a living.

Keywords : Lifestyle , Believe , Knowledge